

Sygn. akt II Ca 115/15

POSTANOWIENIE

Dnia 12 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Kielcach Wydział II Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Cezary Klepacz (spr.)**

Sędziowie: **SSO Małgorzata Klesyk**

SSO Barbara Dziewięcka

Protokolant: st. prot. sąd. Iwona Cierpikowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 12 marca 2015 r. sprawy

z wniosku M. Z.

z udziałem A. M. i H. M.

o rozgraniczenie

na skutek apelacji uczestników

od postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach

z dnia 25 września 2014 r., sygn. akt VIII Ns 516/13

postanawia: uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Kielcach, pozostawiając temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt II Ca 115/15

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 25 września 2014 roku, sygn. akt VIII Ns 516/13, Sąd Rejonowy w Kielcach rozgraniczył nieruchomość położoną w K., stanowiącą działkę o numerze ewidencyjnym (...), dla której w tym Sądzie prowadzona jest księga wieczysta nr (...), będącą własnością A. M. i H. M. z nieruchomością położoną w K., stanowiącą działkę o numerze ewidencyjnym (...), dla której w tym Sądzie prowadzona jest księga wieczysta nr (...), będącą własnością M. Z., wzdłuż linii koloru niebieskiego, łączącej punkty (...) i (...) na szkicu granicznym sporządzonym przez geodetę uprawnionego A. N., przyjętym do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego prowadzonego przez Prezydenta Miasta K. w dniu 6 maja 2014 roku za numerem P.(...)(...), orzekając o kosztach postępowania i kosztach sądowych.

Sąd ten poczynił następujące ustalenia w sprawie.

Aktem własności ziemi nr (...), wydanym przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w K. w dniu 26 października 1973 r. (ostatecznym z dniem 27 listopada 1973 r.), stwierdzono, że W. i H. małżonkowie C. nabyli z mocy prawa własność nieruchomości, w skład której wchodziła między innymi działka numer (...)(obecnie (...)), w trybie ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych.

Aktem własności ziemi nr (...), wydanym przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w K.w dniu 25 października 1973 r. (ostatecznym z dniem 27 listopada 1973 r.), stwierdzono, że M. W.nabyła z mocy prawa własność nieruchomości, w skład której wchodziła między innymi działka numer (...)(obecnie (...)), w trybie wymienionej wcześniej ustawy.

W dniu 4 listopada 1971 r. obie działki były niezabudowane, nie było pomiędzy nimi ogrodzenia, a granicę wyznaczała miedza o szerokości około 30-40 cm, w której wkopane były kamienie graniczne.

W dniu 15 stycznia 1991 r. W.i H.małżonkowie C.sprzedali H.i M.małżonkom Z.część nieruchomości położonej przy ul. (...), oznaczoną numerami (...)i (...), o łącznej powierzchni 2849 m², dla której została urządzona księga wieczysta nr (...). Działka numer (...)aktualnie oznaczona jest numerem (...). Po kupnie tej działki, H. Z.i M. Z.wzniesli na niej budynek mieszkalny. Wyznaczenia na gruncie budynku dokonał geodeta w oparciu o istniejącą faktycznie granicę. W 1993 r. wnioskodawcy wybudowali od strony działki numer (...)ogrodzenie z metalowej siatki na podmurówce, które zostało postawione w miejscu, gdzie przebiegała faktyczna granica, tj. na linii, którą wyznaczały zakopane w ziemi znaki graniczne.

M. W. zmarła 18 czerwca 1984 r., a spadek po niej nabyli: H. W., T. W. i J. R. po 1/3 części. Dnia 27 grudnia 1996 r. J. R. i H. W. darowali T. W. swoje udziały we współwłasności nieruchomości przy ul. (...), składającej się m. in. z działki numer (...). W dniu 26 września 1998 r. T. W. sprzedał A. i H. małżonkom M. na współwłasność, na zasadzie wspólności majątkowej małżeńskiej, działkę numer (...), która wchodziła w skład nieruchomości mającej urządzoną księgę wieczystą nr (...). Dla działki tej urządzona została księga wieczysta (...).

Postanowieniem z dnia 30 stycznia 2012 r. Sąd Rejonowy w Kielcach w sprawie o sygn. akt VIII Ns 292/11, w drodze podziału majątku wspólnego byłych małżonków M. Z. i H. Z., przyznał M. Z. nieruchomość położoną w K. przy ul. (...), oznaczoną jako działka numer (...).

Granica ewidencyjna wynikająca z operatu ewidencji gruntów nr (...)i z operatu modernizacji ewidencji gruntów nr (...)biegnie linią prostą koloru czarnego od punktu (...)do punktu (...)na szkicu granicznym sporządzonym przez geodetę uprawnionego A. N., przyjętym do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego prowadzonego przez Prezydenta Miasta K.w dniu 6 maja 2014 r. za numerem P.(...)(...). Granica użytkowania pomiędzy działkami (...), określona w osi podmurówki ogrodzenia, biegnie linią prostą koloru niebieskiego od punktu (...)do punktu (...) na wymienionym szkicu. Różnica pomiędzy przebiegiem obecnej granicy ewidencyjnej, a granicą użytkowania wyznaczoną przez ogrodzenie wynosi 0,53 m od strony ul. (...)i 0,94 m od strony rzeki B..

Sąd pierwszej instancji uznał, że jest związany ustaleniami faktycznymi dokonanyymi przez Sąd Rejonowy w Kielcach w sprawie z wniosku H. Z. i M. Z. o zasiedzenie przygranicznego pasa gruntu, sygn. akt VII Ns 539/09 oraz w sprawie z powództwa A. M. przeciwko H. Z. i M. Z. o eksmisję, sygn. akt I C 404/05. Przedmiotem rozpoznania i rozstrzygnięcia w tych sprawach był bowiem zakres prawa własności nieruchomości objętych rozgraniczeniem w niniejszej sprawie. W sprawie oznaczonej sygn. akt VII Ns 536/09 Sąd ustalił, że zarówno poprzednicy prawni wnioskodawczyni, jak i uczestników nabyli własność nieruchomości obejmujących aktualnie działki oznaczone numerami (...) na podstawie decyzji administracyjnych, wydanych w oparciu o przepis ustawy z dnia 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych. W. i H. małżonkowie C. oraz M. W. nabyli zatem własność tych działek zgodnie z faktycznym stanem posiadania na dzień 4 listopada 1971 r. Granice między działkami nr (...) wyznaczała wówczas miedza, w której zakopane były znaki graniczne. W latach 90. XX wieku w linii między wzniesiono ogrodzenie. Granica ta nie była natomiast zgodna z linią ewidencyjną.

Stanowi to podstawę do rozgraniczenia według pierwszego z kryteriów przewidzianych w art. 153 k.c., albowiem można było stwierdzić stan prawny nieruchomości wynikający ze stanu posiadania na dzień 4 listopada 1971 r.

Apelację od tego orzeczenia wnieśli uczestnicy A. M. i H. M., zarzucając:

- naruszenie art. 365 k.p.c., które miało wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez przyjęcie, że treść uzasadnienia orzeczenia wydanego w innej sprawie (o zasiedzenie), przy innych okolicznościach i w przypadku ujawnienia nowych dowodów, wiąże sąd w sprawie o rozgraniczenie;

- naruszenie prawa materialnego – art. 153 k.c. w zw. z art. 1 ust. 2 ustawy o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych – poprzez niewłaściwe zastosowanie i dokonanie rozgraniczenia w oparciu o stan prawny istniejący na dzień 4 listopada 1971 r., w sytuacji, gdy stan ten wg map ewidencyjnych był inny niż ustalony przez Sąd.

Wskazując na to, skarżący wnieśli o zmianę postanowienia i dokonanie rozgraniczenia według linii wynikającej z ewidencji gruntów.

Na rozprawie apelacyjnej uczestnik dodatkowo podniósł (k.263), że nie zostali przesłuchani w charakterze świadków: T. W. – poprzedni właściciel nieruchomości i sąsiadka – M. P..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja zasługuje na uwzględnienie o tyle, że prowadzi do uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Podstawowe znaczenie dla rozstrzygnięcia ma zastosowanie w sprawie przepisu art. 365 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Sąd pierwszej instancji uznał, że jest związany ustaleniami dokonanymi przez ten Sąd w sprawach: o zasiedzenie (sygn. akt VII Ns 539/09) i o eksmisję (sygn. akt I C 404/05). Jako dowód przywołał uzasadnienie postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 30 listopada 2010 r. w sprawie o sygn. akt VII Ns 536/09 (k.230v.). Tymczasem, jak wyjaśnił to Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 stycznia 2011 r., LEX nr 738402, III CSK 94/10, dowodem w sprawie nie może być uzasadnienie wyroku sporządzonego w innej sprawie. Moc wiążącą ma wydany w innej sprawie prawomocny wyrok (art. 365 k.p.c.), ale dotyczy to tylko sentencji, a nie motywów rozstrzygnięcia. We wskazanych sprawach zostały wydane orzeczenia oddalające odpowiednio: wniosek H. Z. i M. Z. o zasiedzenie przygranicznego pasa gruntu (k.2-3 i 166 akt sprawy o sygn. VII Ns 536/09) i powództwo A. M. przeciwko H. Z. i M. Z. o wydanie tego pasa gruntu (k.2-3 i 205 akt sprawy I C 404/05). Rozstrzygnięcia o takim charakterze nie przesądzają o przebiegu granicy pomiędzy nieruchomościami stanowiącymi obecnie działki o numerach (...). Warto w tym miejscu zauważyć, że w sprawie o wydanie nieruchomości Sąd Rejonowy poczynił własne ustalenia (k.208-209 akt sprawy o sygn. I C 404/05), dokonując oceny zebranych dowodów (k.210-212 tych akt), mimo wydanego wcześniej prawomocnego postanowienia oddalającego wniosek H. Z. i M. Z. o zasiedzenie (postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 31 maja 2011 r., sygn. akt II Ca 564/11, oddalające apelację wnioskodawców od postanowienia Sądu Rejonowego w Kielcach z dnia 30 listopada 2010 r., sygn. akt VII Ns 536/09 – k.232 akt tej sprawy). Sąd uznał przy tym (k.212-213 akt sprawy I C 404/05), że nie może dokonać rozgraniczenia nieruchomości, gdyż w sprawie nie uczestniczą wszyscy współwłaściciele sąsiadujących ze sobą działek. Wyrok wydany w tej sprawie nie jest wiążący dla współwłaścicielki nieruchomości oznaczonej jako działka nr (...) – H. M., bowiem nie była stroną tego postępowania (art. 365 § 1 k.p.c.).

Nie można zatem uznać, aby dla dokonania rozgraniczenia w niniejszej sprawie wiążące były wymienione wcześniej orzeczenia, bowiem zarówno postanowienie oddalające wniosek o zasiedzenie w sprawie o sygn. akt VII Ns 536/09, jak i wyrok oddalający powództwo o wydanie nieruchomości w sprawie o sygn. akt I C 404/05 nie zawierają takich rozstrzygnięć, które określałyby przebieg granicy pomiędzy nieruchomościami położonymi w K., stanowiącymi działki o numerach ewidencyjnych (...). Nie są dowodami w rozpoznawanej sprawie uzasadnienia orzeczeń wydanych we wskazanych sprawach.

W takiej sytuacji zachodzi zatem podstawa do uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji, gdyż zachodzi potrzeba przeprowadzenia w całości postępowania dowodowego celem ustalenia przebiegu granicy pomiędzy nieruchomościami wnioskodawców i uczestników (art. 386 § 4 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono na podstawie art. 108 § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Rozpoznając ponownie sprawę, Sąd Rejonowy dopuści zawnioskowane dowody oraz takie, które uzna za niezbędne dla rozstrzygnięcia, w szczególności rozważy celowość przesłuchania świadków, którzy składali zeznania w sprawach o sygn. akt: VII Ns 556/09 i I C 404/05, ewentualnie dopuszczenia dowodu z określonych dokumentów w aktach tych spraw, końcu zaś dowodu z przesłuchania wnioskodawców i uczestników. Dopiero na tej podstawie będzie można dokonać ustaleń co do przebiegu granicy pomiędzy nieruchomościami.

SSO B. DziewięckaSSO C. KlepaczSSO M. Klesyk